

Mishpatim מִשְׁפָּטִים Ordinances

Shemot/Exodus 21:1-24:18

Our heavenly Father has made the Hebrews to be a unique people in the world. They are a nation and a religion at the same time. We are beginning to take a look at the 2nd covenant entered into with the Hebrews. The 1st covenant was made with Abram, the first patriarch, and the first Hebrew. The 2nd covenant is made with all of the Hebrews at Mount Sinai. In the 1st covenant, יהוה promised Abram both descendants and a Promised Land. Now we are taking a look at the commandments which would be the glue holding together a people who were still without that Promised Land. The covenant at Mount Sinai would continue to hold them together even when they were scattered through all four corners of the earth.

Many have commented on the Hebrew letter vav (ו) which is the first letter of the first word that begins our parasha (Hebrew reads right to left):

Shemot 21:1 “And these (וְאֵלֶּה) are the judgments which you shall set before them:

Commentators point out that wherever the Torah uses the word “these” (אֵלֶּה) by itself, it signals a discontinuity with what has been stated previously. But where it uses “and/then these” (וְאֵלֶּה) it signals continuity. At first it would seem that it would be hard to find a greater contrast between the revelation the Israelites experienced last week at Mount Sinai and this week’s laws pertaining to the family life of a slave, judicial proceedings, agriculture rules, etc. Yet our beginning Hebrew word (וְאֵלֶּה) points to these everyday laws as a continuation of last week’s revelation on Mount Sinai. “The faith of the Hebrew is not meant to be just a religion of ‘peak experiences’, but of living in accordance with the divine will” (Abraham Maslow). Our heavenly Father is “in the details” as we shall see in this parasha.

Let’s begin with an attempt to define the name of our parasha this week – Mishpatim (מִשְׁפָּטִים). In our English translations, the word is usually translated as “judgments” or “ordinances”. There is more than one Hebrew word translated as “judge” in our Bibles. It is important for us to be able to tell them apart. The Hebrew word “palil” (פָּלִיל) means “to judge” or “to distinguish the difference between things.” In Devarim (Deuteronomy) 32:31 we have an example of people being able to “judge” the difference between gods:

Devarim 32:31 For their rock is not like our Rock, Even our enemies themselves judge (פָּלִיל) this.

We find this word in our parasha this week as appointed men are required to make a decision based on Torah:

Shemot 21:22 “If men fight, and hurt a woman with child, so that she gives birth prematurely,

Mishpatim מִשְׁפָּטִים Verordeningen

Shemot/Exodus 21:1-24:18

Onze hemelse Vader heeft de Hebreeërs tot een uniek volk in de wereld gemaakt. Zij zijn een natie en tezelfdertijd een godsdienst. Wij beginnen met een blik op het 2de verbond dat de Hebreeërs ingegaan zijn. Het 1ste verbond werd met Abram, de eerste patriarch en de eerste Hebreeër, gesloten. Het 2de verbond wordt met alle Hebreeërs gesloten bij de berg Sinai. In het 1ste verbond beloofde יהוה aan Abram zowel nakomelingen als een Beloofd Land. Nu slaan wij een blik op de geboden die de lijm zal zijn die een volk samenhoudt dat nog zonder dat Beloofde Land was. Het verbond bij de berg Sinai zou hen blijven samenhouden zelfs wanneer zij over alle vier hoeken van de aarde verspreid werden.

Velen hebben commentaar gegeven op de Hebreeuwse letter vav (ו) die de eerste letter van het eerste woord is waarmee onze parasha begint (Hebreeuws leest van rechts naar links):

Shemot 21:1 En deze (וְאֵלֶּה) zijn de beoordelingen die u vóór hen zult stellen:

De commentatoren wijzen erop dat waar de Torah het woord “deze” (אֵלֶּה) apart gebruikt, het een einde aangeeft m.b.t. wat daarvoor werd gesteld. Maar waar “en/toen deze” staat (וְאֵלֶּה) signaleert het voortzetting. Aanvankelijk zou het kunnen lijken dat je moeilijk een groter contrast kunt vinden tussen de openbaring die de Israëlieten vorige week bij de berg Sinai ervoeren en de wetten van deze week betreffende het familieleven van een slaaf, gerechtelijke handelswijzen, landbouwregels, enz. Maar toch verwijst ons eerste Hebreeuws woord (וְאֵלֶּה) naar deze dagelijkse wetten als een voortzetting van de openbaring van vorige week op de berg Sinai. “Het geloof van de Hebreeër is niet alleen maar bedoelt om een godsdienst van ‘piekervaringen’ te zijn, maar van leven in overeenstemming met de goddelijk wil” (Abraham Maslow). Onze hemelse Vader is “in de details” zoals wij in deze parasha zullen zien.

Laten we beginnen met een poging om de naam te definiëren van onze parasha van deze week - Mishpatim (מִשְׁפָּטִים). In onze vertalingen, is het woord gewoonlijk vertaald als “oordeelen” of “verordeningen” (NBG). Er is meer dan één Hebreeuws woord in onze Bijbels dat met “oordelen” wordt vertaald. Het is belangrijk voor ons ze te kunnen onderscheiden. Het Hebreeuwse woord “palil” (פָּלִיל) betekent “beoordelen” of “het verschil tussen dingen onderscheiden.” In Devarim (Deut.) 32:31 hebben wij een voorbeeld van mensen die het verschil tussen goden kunnen “beoordelen”:

Devarim 32:31 Want hun rots is niet zoals onze Rots, zelfs onze vijanden beoordelen (פָּלִיל) dit zelf.

Wij vinden dit woord deze week in onze parasha als aangestelde mannen een op Torah gebaseerd besluit moeten nemen:

Shemot 21:22 Als mannen vechten en een vrouw met kind kwetsen, zodat zij te vroeg baart, maar

yet no harm follows, he shall surely be punished accordingly as the woman's husband imposes on him; and he shall pay as the judges (פְּלִיִּל) determine.

The Hebrew word “din” (דִּין) is most often about יהוה making “judgments”. Perhaps you’ve heard of the term “Beit Din,” which means the “house of judgment”, based on elected judges making the determination of how to walk out Torah. Individuals do not always have the right to decide on grey areas. Torah gives the elders or the elected officials these responsibilities. Here are a couple examples of the word “din” (דִּין):

Psalm 135:14 For יהוה will judge (דִּין) His people, And He will have compassion on His servants.

Zechariah 3:7 “Thus says יהוה of hosts: ‘If you will walk in My ways, And if you will keep My command, Then you shall also judge (דִּין) My house, And likewise have charge of My courts; I will give you places to walk Among these who stand here.

Thus we come to the Hebrew word “shaphat” (שָׁפַט) which refers to “judging sin”. An example of this is in Bereshith (Genesis) 18:25 where Abraham calls Elohim a “Judge of all the earth”:

Bereshith 18:25 “Far be it from You to do such a thing as this, to slay the righteous with the wicked, so that the righteous should be as the wicked; far be it from You! Shall not the Judge (שָׁפַט) of all the earth do right?”

In Devarim 1:16, Elohim instructs “judges” (שָׁפַט) to “judge (שָׁפַט) righteously”:

Devarim 1:16 “Then I commanded your judges (שָׁפַט) at that time, saying, ‘Hear the cases between your brethren, and judge (שָׁפַט) righteously between a man and his brother or the stranger who is with him.

The name of our Torah parasha is Mishpatim/Ordinances/Judgments (מִשְׁפָּטִים) and is the plural of “mishpat/ordinance/judgment” (מִשְׁפָּט). The root of “mishpat” is “shaphat” (שָׁפַט), our word above which refers to “judging sin.” The “mishpatim” (מִשְׁפָּטִים), these judgments which are listed for us in our parasha, are what is used by the “judge” (shaphat) to “judge sin.” In other words, these are rules for the judges to use in making fair resolutions. They are not intended to be used by individuals for taking the law into their own hands.

In the Brit Chadasha, we are often confused by verses concerning judging:

zonder dat letsel erop volgt, zal hij zeker gestraft worden overeenkomstig zoals de echtgenoot van de vrouw hem oplegt; en hij zal betalen zoals de rechters (פְּלִיִּל) bepalen.

Het Hebreeuwse woord “din” (דִּין) betreft zeer vaak יהוה die “oordeelt”. Misschien hebt u van de term “Beit Din” gehoord, wat het “huis van oordeel” betekent, dat gebaseerd is op verkozen rechters die vaststellen van hoe naar de Torah te wandelen. De individuen hebben niet altijd het recht om over grijze gebieden te beslissen. De Torah geeft de oudsten of de verkozen ambtenaren deze verantwoordelijkheden. Hier zijn een paarvoorbeelden van het woord “din” (דִּין):

Psalm 135:14 Want יהוה zal Zijn volk oordelen (דִּין), en Hij zal erbarmen met Zijn dienaars hebben.

Zach.3:7 Zo zegt יהוה der heerscharen: ‘Als u op Mijn manieren zult wandelen, en als u Mijn gebod zult houden, dan zult u ook Mijn huis oordelen (דִּין), en eveneens belast zijn voor Mijn voorhoven; Ik zal u plaatsen geven om te wandelen onder deze die hier staan.

Zo komen wij aan het Hebreeuwse woord “shaphat” (שָׁפַט) wat naar “zonde beoordelen” verwijst. Een voorbeeld hiervan is in Bereshith (Genesis) 18:25 waar Abraham Elohim een “Rechter van heel de aarde” noemt:

Bereshith 18:25 Het zij verre van U om zulk een ding als dit te doen, om de rechtvaardigen met de slechten te doden, zodat de rechtvaardigen zouden zijn als de slechten; het zij verre van U! Zal de Rechter (שָׁפַט) van de hele aarde niet recht doen?”

In Devarim 1:16, instrueert Elohim “rechters” (שָׁפַט) om “rechtvaardig te oordelen (שָׁפַט)”:

Devarim 1:16 Dan gebied Ik uw rechters (שָׁפַט) op dat ogenblik, zeggend: ‘Hoor de rechtszaken tussen uw broeders, en oordeel (שָׁפַט) rechtvaardig tussen een man en zijn broer of de vreemdeling die bij hem is.

De naam van onze Torah parasha is Mishpatim/Verordeningen/Oordelen (מִשְׁפָּטִים) en is het meervoud van “mishpat/verordening/oordeel” (מִשְׁפָּט). De wortel van “mishpat” is “shaphat” (שָׁפַט), ons woord hierboven dat naar “zonde beoordelen” verwijst. De “mishpatim” (מִשְׁפָּטִים), deze oordeelen die in onze parasha voor ons vermeld zijn, zijn wat de “rechter” (shaphat) gebruikt om “zonde te beoordelen.” M.a.w., dit zijn regels voor de rechters om te gebruiken voor het nemen van eerlijke besluiten. Zij zijn niet bedoeld om door individuen te worden gebruikt om de wet in eigen handen te nemen.

In de Brit Chadasha (NT), zijn wij vaak in verwarring over verzen betreffende het oordelen:

Matthew 7:1 “Judge not, that you be not judged. 2 “For with what judgment you judge, you will be judged; and with the measure you use, it will be measured back to you. 3 “And why do you look at the speck in your brother’s eye, but do not consider the plank in your own eye? 4 “Or how can you say to your brother, ‘Let me remove the speck from your eye’; and look, a plank is in your own eye? 5 “Hypocrite! First remove the plank from your own eye, and then you will see clearly to remove the speck from your brother’s eye.”

In context, these verses simply mean, “do not place yourself in the position reserved for the elected judges or in the position of the Almighty.” Before we try to force correction upon a brother/sister for what WE perceive to be a sin, we should consider that we often do not have the right perspective on the situation. Are we able to judge another’s motives? Do we have a critical spirit? We must not be prejudiced by making a judgment before we have the proper basis or are in the position to be able to judge. Yeshua gave us a perfect example of proper/improper judging with the woman brought to Him who was accused of adultery. Here is the story:

John 8:1 *But Yeshua went to the Mount of Olives. 2 Now early in the morning He came again into the temple, and all the people came to Him; and He sat down and taught them. 3 Then the scribes and Pharisees brought to Him a woman caught in adultery. And when they had set her in the midst, 4 they said to Him, “Teacher, this woman was caught in adultery, in the very act. 5 “Now Moshe, in the Torah, commanded us that such should be stoned. But what do You say?” 6 This they said, testing Him, that they might have something of which to accuse Him. But Yeshua stooped down and wrote on the ground with His finger, as though He did not hear. 7 So when they continued asking Him, He raised Himself up and said to them, “He who is without sin among you, let him throw a stone at her first.” 8 And again He stooped down and wrote on the ground. 9 Then those who heard it, being convicted by their conscience, went out one by one, beginning with the oldest even to the last. And Yeshua was left alone, and the woman standing in the midst. 10 When Yeshua had raised Himself up and saw no one but the woman, He said to her, “Woman, where are those accusers of yours? Has no one condemned you?” 11 She said, “No one, Adonai.” And Yeshua said to her, “Neither do I condemn you; go and sin no more.”*

Notice the different types of “judging” done by Yeshua:

- He properly judges or discerns the sin (implied when He tells her to sin no more)
- He properly judges (discerns) the appropriate response

Mat. 7:1 *Oordeel niet, opdat u niet wordt geoordeeld. 2 Want met welk oordeel u oordeelt, zal u worden geoordeeld; en met de maat die u gebruikt, zal u worden teruggemeten. 3 En waarom bekijkt u het kleinigheidje in het oog van uw broer, maar staat u niet stil bij de plank in uw eigen oog? 4 Of hoe kan u tegen uw broer zeggen: ‘Laat me het kleinigheidje uit uw oog verwijderen’; en ziet, in uw eigen oog is een plank? 5 Hypocriet! Verwijder eerst de plank uit uw eigen oog, en dan zult u duidelijk zien om het kleinigheidje uit het oog van uw broer te verwijderen.*

In context betekenen deze verzen eenvoudig: “plaats jezelf niet in de positie voorbehouden aan de verkozen rechters of in de positie van de Almachtige.” Alvorens wij een broer/zuster proberen te corrigeren voor wat WIJ waarnemen als een zonde, zouden wij moeten bedenken dat wij vaak niet het juiste perspectief op de situatie hebben. Zijn wij in staat de motieven van een ander te beoordelen? Hebben wij een kritische geest? Wij moeten niet bevooroordeeld zijn door een oordeel te vellen alvorens wij de juiste grond hebben of in de positie zijn om te kunnen oordelen. Yeshua gaf ons een perfect voorbeeld van gepast/ongepast oordelen met de tot Hem gebrachte vrouw die van overspel werd beschuldigd. Hier is het verhaal:

Joh. 8:1 *Maar Yeshua ging naar de Olijfberg. 2 Nu vroeg in de ochtend kwam Hij opnieuw in de tempel, en heel het volk kwam tot Hem; en Hij ging zitten en onderwees hen. 3 Toen brachten de schriftgeleerden en Farizeeën tot Hem een vrouw die bij overspel was gepakt. En toen zij haar in het midden hadden geplaatst, 4 zeiden zij tot Hem: “Leraar, deze vrouw werd gepakt bij overspel, terwijl ze het bedreef. 5 Nu beval Moshe, in Torah, ons dat zulken zouden moeten gestenigd worden. Maar wat zegt U?” 6 Dit zeiden zij, Hem testend, opdat zij iets zouden kunnen hebben waarvan zij Hem konden beschuldigen. Maar Yeshua boog Zich neer en schreef op de grond met Zijn vinger, alsof Hij niet hoorde. 7 Dus toen zij Hem bleven vragen, stond Hij op en zei tot hen: “Hij, onder u, die zonder zonde is, laat hem eerst een steen op haar werpen.” 8 En opnieuw boog Hij Zich neer en schreef op de grond. 9 Toen zij die het hoorden, door hun geweten veroordeeld, gingen zij één voor één weg, beginnend bij de oudste tot zelfs bij laatste. En Yeshua werd alleen gelaten, en de vrouw die in het midden staat. 10 Toen Yeshua was gaan staan en niemand behalve de vrouw zag, zei Hij tot haar: “Vrouw, waar zijn die beschuldigers van u? Heeft niemand u veroordeeld?” 11 Zei zij: “Niemand, Adonai.” En Yeshua zei tot haar: “Ook Ik veroordeel u niet; ga en zondig niet meer.”*

Bemerk de verschillende soorten “oordelen” bij Yeshua:

- Hij oordeelt gepast of onderscheidt de zonde (impliciet toen Hij haar zegt niet meer te zondigen)
- Hij oordeelt gepast (onderscheidt) het aangewezen antwoord

- He does not “judge” the woman because at this time, He is not the One in position to make the “judgment”. In other words, He is following Torah.

Okay, let’s change directions. Were the Israelites led out of bondage, into freedom, only to be “burdened” by a set of restrictions and laws? We know this is absolutely not true. The truth is that the Israelites are entering into a binding relationship with the Elohim who is the source of their freedom. To be the children of the Most High do they not need to learn ways of holiness in order to draw near to Him?

In our parasha, יהוה is teaching the Israelites how to KEEP their freedom by entering into a holy lifestyle. They will learn to appreciate their freedom by applying Torah in all aspects of their lives. This “freedom” comes with the price of being responsible to the “freedom Giver.” From the beginning, it was never meant to be a burden.

Galatians 5:1 Stand fast therefore in the liberty by which Messiah has made us free, and do not be entangled again with a yoke of bondage. (referring to the bondage of sin)

1 John 5:3 For this is the love of Yah, that we keep His commandments. And His commandments are not burdensome.

Justice in the Torah faith flows from the experience of injustice at the hands of the Egyptians. יהוה is giving them a radically different type of society. The laws are meant to be impartially administered, treating all fairly. Consider one of the ordinances:

Shemot 23:2 “You shall not follow a crowd to do evil; nor shall you testify in a dispute so as to turn aside after many to pervert justice. 3 “You shall not show partiality to a poor man in his dispute.

In fact Torah belonged equally to the entire congregation of Israel:

Devarim 33:4 Moshe commanded Torah for us, A heritage of the congregation of Jacob.

In the first century, Josephus would write that:

“should any one of our nation be asked about our laws, he will repeat them as readily as his own name. The result of our thorough education in our laws from the very dawn of intelligence is that they are, as it were, engraved on our souls. Hence to break them is rare, and no one can evade punishment by the excuse of ignorance.”

Read the following carefully as Rabbi Jonathan Sacks compares laws with love:

- Hij “oordeelt” de vrouw niet omdat Hij op dit ogenblik niet Degene in positie is om het “oordeel” te vellen. M.a.w., Hij volgt Torah.

O.k., nu iets anders. Werd de Israëlieten uit slavernij geleid, in vrijheid, alleen maar om door een reeks beperkingen en wetten te worden “belast”? Wij weten dat dit absoluut niet waar is. De waarheid is dat de Israëlieten in een bindende relatie treden met de Elohim die de bron van hun vrijheid is. Om de kinderen van het Allerhoogste te zijn, hoeven zij geen manieren van heiligheid te leren om tot Hem te naderen?

In onze parasha, onderwijst יהוה de Israëlieten hoe hun vrijheid TE BEHOUDEN door een heilige levensstijl aan te nemen. Zij zullen leren om hun vrijheid te waarderen door Torah op alle aspecten van hun leven toe te passen. Deze “vrijheid” komt met de prijs van gehoor te geven aan de “vrijheid Gever.” Van bij het begin, was het nooit bedoeld als een last.

Gal. 5:1 Sta daarom vast in de vrijheid waarmee Messiah ons vrij heeft gemaakt, en raakt niet opnieuw verstrikt door een juk van slavernij. (verwijzend naar slavernij van zonde)

1 Joh.5:3 Want dit is de liefde van Yah, dat wij Zijn geboden houden. En Zijn geboden zijn niet zwaar.

De rechtvaardigheid in het Torah geloof komt in de plaats van de onrechtvaardigheid ervaring onder de handen van de Egyptenaren. יהוה geeft hen een totaal ander soort samenleving. De wetten zijn bedoeld om onpartijdig mee om te gaan, allen eerlijk behandelend. Overweeg één van de verordeningen:

Shemot 23:2 U zult geen menigte volgen om kwaad te doen; noch zult u in een geschil getuigen zodat u zich na velen afkeert om de rechtvaardigheid te bederven. 3 U zult geen voorliefde tot een arme tonen in zijn geschil.

In feite was de Torah gelijk voor de ganse gemeente van Israël:

Devarim 33:4 Moshe gebood Torah voor ons, een erfenis van de gemeente van Jacob.

In de eerste eeuw, schreef Josephus dat:

“Indien eender wie van ons land over onze wetten zou worden ondervraagd, zou hij hen zo meteen kunnen antwoorden. Het resultaat van ons doorgedreven onderwijs over onze wetten vanaf het eigenlijke opkomen van intelligentie, is dat zij, om het zo te zeggen, gegraveerd zijn op onze zielen. Vandaar komt het zelden voor dat ze genegeerd worden, en niemand kan straf ontlopen door de verontschuldiging van onwetendheid.”

Lees goed het volgende, over hoe Rabbijn Jonathan Sacks wetten met liefde vergelijkt:

“Judaism is a religion of law – not because it does not believe in love (You shall love the Lord you G-d, You shall love your neighbor as yourself) but because, without justice, neither love nor liberty nor human life itself can flourish. Love alone does not free a slave from his or her chains.”

In the United States we have literally hundreds of thousands of laws which govern and regulate social interactions. Laws ensure that our selfish drives for possessions and power are held in check, deterring us from otherwise exercising our often unbridled and selfish passions. Laws set up a method of restitution when someone damages another’s person or property. Lawless societies breed anarchy. Laws are an absolute necessity for a free society.

Jewish Rabbi Ibn Ezra (12 century Spain) taught that the truest measure of a moral system is how it relates to the weakest and most vulnerable members of that society, those who typically lack the natural protections that come with fame and fortune. Ibn Ezra enumerates three broad categories of laws that are found in our parasha:

- 1. Laws concerning oppression of another’s body**
 - a. Regulation of servitude (Shemot 21:1-11)
 - b. Addition bodily damages including striking another person or one’s parents (21:12-17)
 - c. Kidnapping, causing loss of limb or other injury to their organs, whether with one’s body, one’s animals or one’s possessions (21:18-22:3)
- 2. Laws concerning harm to another’s property**
 - a. Damages to the field and vineyard or to their respective products (22:4-5)
 - b. Laws of custodianship and the care of borrowed articles (22:6-14)
 - c. The seduction of minors (22:15-16)
 - d. Regulations concerning lending money (22:25-27)
- 3. Laws formulated in order to restrict the violence that one may perpetrate in secret**
 - a. Various ritual infractions (22:28-31)
 - b. Bearing false witness, favoring litigants, failing to restore lost articles, perverting justice and taking bribes or oppressing the convert (23:1-9)

Thus, considering Ibn Ezra’s divisions, the laws are arranged according to a structure that aims to foster concern for not only another’s body, but for their possessions and welfare as well. Violence is often obvious, but one can also commit more subtle crimes that are also insidious.

Now note how the above order of laws corresponds with the last five of the Ten Commandments:

“Judaism is een godsdienst van de wet - niet omdat het niet in liefde gelooft (Gij zult van de Here uw G-d houden, gij zult van uw buur houden zoals van uzelf) maar omdat, zonder rechtvaardigheid, noch liefde noch vrijheid noch het menselijke leven zelf kunnen bloeien. Liefde alleen bevrijdt geen slaaf van zijn of haar kettingen.”

In de VS hebben wij letterlijk honderdduizenden wetten die besturen en sociale interacties regelen. Wetten garanderen dat onze egoïstische gedrevenheid naar bezit en macht onder controle worden gehouden, wat ons afschrikt van anders onze vaak ongebreidelde en egoïstische hartstochten uit te oefenen. Wetten stellen een wijze van schadeloosstelling op wanneer iemand de persoon of het bezit van iemand beschadigt. Gemeenschappen zonder wet bewerken anarchie. Wetten zijn een absolute noodzaak voor de vrije samenleving.

De Joodse Rabbijn Ibn Ezra (12de eeuw, Spanje) onderwees dat de beste maat voor een moreel systeem is hoe het zich verhoudt tot de zwakste en kwetsbaarste leden van die maatschappij, zij die nu net de natuurlijke bescherming niet hebben die met bekendheid en fortuin samengaan. Ibn Ezra somt drie uitgebreide categorieën van wetten op die in onze parasha worden gevonden:

- 1. Wetten i.v.m. de verdrukking van iemands lichaam**
 - a. Voorschriften van dienstbaarheid (Shemot 21:1-11)
 - b. Toebrenging van lichamelijke schade inclusief het slaan van een ander of zijn ouders (21:12-17)
 - c. Ontvoering, verlies van een lidmaat of andere verwonding aan hun organen, hetzij met zijn lichaam, zijn dieren of zijn bezit (21:18-22:3)
- 2. Wetten betreffende schade aan iemands bezit**
 - a. Schade aan het veld en de wijngaard of aan hun respectieve producten (22:4-5)
 - b. Wetten van voogdijschap en de zorg voor geleende artikelen (22:6-14)
 - c. De verleiding van minderjarigen (22:15-16)
 - d. Voorschriften betreffende geld lenen (22:25-27)
- 3. Wetten geformuleerd om het geweld te beperken dat men in het geheime kan doen**
 - a. Diverse rituele overtredingen (22:28-31)
 - b. Valse getuigen aanbrengen, procesvoerende partijen begunstigen, niet vergoeden van verloren artikelen, rechtvaardigheid bederven en steekpenningen aannemen of de bekeerling onderdrukken (23:1-9)

Aldus Ibn Ezra’s indeling overwegend, worden de wetten gerangschikt volgens een structuur die poogt niet alleen bezorgdheid voor iemands lichaam te bevorderen, maar eveneens voor hun bezittingen en welzijn. Geweld is vaak duidelijk, maar men kan ook subtielere misdaden begaan die ook verraderlijk zijn.

Merk nu op hoe de bovengenoemde wetorde met laatste vijf van de Tien Geboden correspondeert:

1. **Oppression of another's body**
 - a. You shall not kill (6th)
 - b. You shall not commit adultery (7th)
2. **Harm to another's property**
 - a. You shall not steal (8th)
3. **Violence that one may perpetrate in secret**
 - a. You shall not bear false witness (9th)
 - b. You shall not covet... (10th)

Okay, let's narrow our focus on a repeated command against harming a stranger (gare - גַּר):

Shemot 22:21 “You shall neither mistreat a stranger (gare - גַּר) nor oppress him, for you were strangers in the land of Egypt.

Shemot 23:9 “Also you shall not oppress a stranger (gare - גַּר), for you know the heart of a stranger, because you were strangers in the land of Egypt.

Verse 22:21 mentions “mistreating” and “oppressing” the stranger. The sages have concluded that “oppressing” means monetary wrongdoing, or taking financial advantage by robbery or overcharging. “Mistreating” refers to verbal wrong-doing. Rabbi Eleazar notes that:

“harsh or derogatory speech touches on self-image and self-respect in a way that other wrongs do not. What is more, as Rabbi Samuel bar Nahmani makes clear, financial wrongdoing can be rectified in a way that wounding speech cannot. Even after apology, the pain (and the damage to reputation) remains. A stranger (gare - גַּר), in particular, is sensitive to his status within society. He is an outsider. Strangers do not share with the native-born a memory, a past, or a sense of belonging. They are conscious of their vulnerability. Therefore the Almighty wanted His people to be especially careful not to wound them by reminding them that they are not ‘one of us.’”

There is in fact a repeated emphasis on the “stranger” throughout the Torah. Sometimes the stranger is mentioned along with the poor, and other times he is mentioned along with the widow and the orphan. Often we see this thought:

Shemot 12:49 “One Torah shall be for the native-born and for the stranger (gare - גַּר) who dwells among you.”

יהוה seems to have a heart for the stranger. In fact, He tells His people that the stranger must be loved:

Vayikra/Leviticus 19:34 “The stranger who dwells among you shall be to you as one born among you, and you shall love him as yourself;

1. **De verdrukking van iemands lichaam**
 - a. U zult niet doden (6de)
 - b. U zult geen overspel plegen (7de).
2. **Schade aan iemands bezit**
 - a. U zal niet stelen (8ste)
3. **Geweld dat men in geheim kan plegen**
 - b. U zult geen valse getuige aanbrengen (9de)
 - c. U zult niet begeren... (10de)

O.k., laten we inzoomen op een herhaald gebod tegen schade doen aan een vreemdeling (gare - גַּר):

Shemot 22:21 U zult een vreemdeling (gare - גַּר) noch mishandelen noch hem onderdrukken, want jullie waren vreemdelingen in het land van Egypte.

Shemot 23:9 Ook zullen jullie geen vreemdeling (gare - גַּר) onderdrukken, want jullie kennen het hart van een vreemdeling, omdat jullie vreemdelingen in het land van Egypte waren.

Vers 22:21 vermeldt “mishandelen” en “onderdrukken” van de vreemdeling. De wijzen hebben afgeleid dat “onderdrukking” monetair wangedrag betekent, of financieel profijt halen door diefstal of overbelasten. “Mishandelen” verwijst naar mondeling wangedrag. Rabbijn Eleazar merkt op dat:

“ruwe of geringschattende taal raakt het zelfbeeld en zelfrespect op een manier waarop andere verkeerdheden niet doen. Wat meer is, zoals Rabbi Samuel bar Nahmani duidelijk maakt, kan financiële wangedrag in zekere zin worden rechtgezet wat bij verwondende uitlating niet kan. Zelfs na verontschuldiging, blijven de pijn (en de schade aan de reputatie). Een vreemdeling (gare - גַּר), in het bijzonder, is gevoelig voor zijn status binnen de maatschappij. Hij is een buitenstaander. Vreemdelingen hebben met autochtonen geen gemeenschappelijk geheugen, verleden, of gevoel van erbij horen. Zij zijn bewust van hun kwetsbaarheid. Daarom wilde de Almachtig Zijn dat Zijn volk vooral voorzichtig is om hen niet te verwonden door hen eraan te herinneren dat zij niet ‘één van ons’ zijn.”

Er is in feite doorheen de Torah een herhaalde benadrukking van de “vreemdeling”. Soms wordt de vreemdeling samen met de arme vermeld, en andere keren wordt hij samen met de weduwe en de wees vermeld. Vaak zien wij deze gedachte:

Shemot 12:49 Eén Torah zal zijn voor de autochtoon en voor de vreemdeling (gare - גַּר) die onder u verblijft.

יהוה lijkt een hart voor de vreemdeling te hebben. In feite, zegt Hij dat Zijn volk van de vreemdeling moet houden:

Vayikra/Lev. 19:34 De vreemdeling die onder jullie verblijft zal voor jullie als één geborene onder jullie zijn, en jullie zult van hem houden als

for you were strangers in the land of Egypt: I am יהוה your Elohim.

The Israelites are to pursue the heart of יהוה, and for this reason they are to love the stranger. For loving the stranger is an attribute of יהוה, Himself. He has made Himself the protector of those who have no one else to protect them:

Devarim 10:17 “For יהוה your Elohim is Elohai of Elohim and Adonai of Adonim, the great El, mighty and awesome, who shows no partiality nor takes a bribe. 18 “He administers justice for the fatherless and the widow, and loves the stranger, giving him food and clothing. 19 “Therefore love the stranger, for you were strangers in the land of Egypt.”

It is the Ramban who gives commentary on the logic of this command to love the stranger:

“The correct interpretation appears to me to be that He is saying: do not wrong a stranger or oppress him, thinking as you might that none can deliver him out of your hand; for you know that you were strangers in the land of Egypt and I saw the oppression with which the Egyptian oppressed you, and I avenged your cause on them, because I beheld the tears of such who are oppressed and have no comforter, and on the side of their oppressors there is power, and I deliver each one from him that is too strong for him. Likewise you shall not afflict the widow and the orphan for I will hear their cry, for all these people do not rely upon themselves but trust in Me.”

Rabbi Ohr ha-Hayyim adds another fascinating insight. He says:

“It may be that the very sanctity that Israelites feel as children of the covenant may lead them to look down on those who lack a similar lineage. Therefore they are commanded not to feel superior to the stranger (gare - גַּר), but instead to remember the degradation their ancestors experienced in Egypt. As such, it is a command of humility in the face of strangers.”

There are a couple of other Hebrew words translated as “stranger”. Both nachri (נַכְרִי) and zur (זֵר) have a strong sense of “alien” or “foreigner.” The word “stranger” (gare - גַּר) that we have been studying, however, signifies one who is not an Israelite by birth but who has come to live, on a long term basis within Israelite society under the laws of Torah.

This all has special significance to us who may not physically be “Israel”, but who have been grafted into Israel. In

van uzelf; want jullie waren vreemdelingen in het land van Egypte was: Ik ben יהוה uw Elohim.

De Israëlieten moeten het hart van יהוה navolgen, en om deze reden moeten zij van de vreemdeling houden. Want van de vreemdeling houden is een kenmerk van יהוה Zelf. Hij heeft Zich tot beschermmer gemaakt van hen die niemand anders hebben om hen te beschermen:

Devarim 10:17 Want יהוה uw Elohim is Elohai van Elohim en Adonai van Adonim, de grote El, machtig en ontzagwekkend, die geen partijdigheid toont noch een steekpenning aanneemt. 18 Hij beheert rechtvaardigheid voor vaderloze en de weduwe, en van de vreemdeling houdt, hem voedsel en kleding geeft. 19 Hou daarom van de vreemdeling, want jullie waren vreemdelingen in het land van Egypte.

Het is de Ramban die commentaar op de logica van dit gebod geeft om van de vreemdeling te houden:

“De juiste interpretatie lijkt me te zijn dat Hij zegt: doe een vreemde geen onrecht aan of onderdruk hem niet, mogelijk denkende dat niemand hem uit je hand kan bevrijden; want u weet dat u vreemdelingen in het land van Egypte waart en Ik zag de verdrukking waarmee de Egyptenaar u verdrukte, en Ik wreekte uw oorzaak op hen, omdat Ik aanschouwde de tranen van zulken die worden verdrukt en geen trooster hebben, en aan de zijde van hun verdrukkers is er macht, en Ik bevrijd elkeen van hem die voor hem te sterk is. Zo zult u ook niet de weduwe en de wees treffen want Ik zal hun geschreeuw horen, want al deze mensen vertrouw niet op zichzelf maar vertrouwen op Mij.”

Rabbijn Ohr Ha-Hayyim voegt nog een fascinerend inzicht toe. Hij zegt:

“Het kan zijn dat de eigenlijke heiligheid die Israëlieten als kinderen van het verbond ervaren hen ertoe kan brengen om neer te kijken op hen die een gelijkaardige afkomst missen. Daarom wordt hen bevolen zich niet superieur t.o.v. de vreemdeling (gare - גַּר) te voelen, maar in plaats daarvan zich de vernedering te herinneren die hun voorvaderen in Egypte ervoeren. Als dusdanig, is het een gebod van nederigheid in aanwezigheid van vreemdelingen.”

Er zijn nog een paar Hebreeuwse woorden die als “vreemdeling” worden vertaald. Zowel nachri (נַכְרִי) en zur (זֵר) hebben een sterke begrip van “buitenlander” of “vreemde.” Het woord “vreemdeling” (gare - גַּר) echter, dat wij hebben bestudeerd, betekent iemand die geen Israëliet door geboorte is maar er voor langere tijd is komen leven, binnen de Israëlitische samenleving in het kader van de Torah wetten.

Dit alles is bijzonder betekenisvol voor ons die niet fysisch “Israël” kunnen zijn, maar die in Israël geënt werden. In de

Ephesians, Rav Sha'ul (Paul) speaks specifically of the stranger:

Ephesians 2:12 that at that time you were without Messiah, being aliens from the commonwealth of Israel and strangers from the covenants of promise, having no hope and without Adonai in the world. 13 But now in Messiah Yeshua you who once were far off have been brought near by the blood of Messiah.

Well, it seems as if the Father was from the beginning, preparing a place within the commonwealth of Israel for the “stranger”. He never intended for the stranger to feel like a second class citizen.

Moving on....let's consider a couple more interesting mishpatim:

Shemot 23:4 “ If you meet your enemy's ox or his donkey going astray, you shall surely bring it back to him again. 5 “If you see the donkey of one who hates you lying under its burden, and you would refrain from helping it, you shall surely help him with it.

We have two commands in these verses. The first is the restoring of lost property to your enemy. The second is that of relieving an enemy's animal of its burden. First of all, we have a question. Who is the “enemy”? We know that these mishpatim are given within the community of Israel. The problem is that it is inconceivable that one Israelite should have another Israelite for an enemy, when the Torah states that “you should not hate your brother”:

Vayikra/Leviticus 19:17 ‘ You shall not hate your brother in your heart...

Another verse from the Hebrew Scriptures concerning the way to treat your “enemy”:

Proverbs 25:21 If your enemy is hungry, give him bread to eat; And if he is thirsty, give him water to drink;

Back to the question...who is my enemy? Shemot 23:4 refers to someone as your “enemy”, even though you have no moral right to hate him for he is your brother. We all must admit that we have not conquered every evil thought. It is therefore logical that the Torah is not in Shemot 23:4-5 legislating for an ideal world, where people do not hate each other, but considers that people go through phases where their brother may in fact be their “enemy”. Thus it is hoped that this little deed of working together with your “enemy” (Shemot 23:5) would eventually lead to the removal of the hatred, and reconciliation with your brother in accordance with scriptural demand (Vayikra 19:17).

Many principles of moral conduct can be learned from these verses. His behavior towards you must not be a

Efezebrief, spreekt Rav Sha' ul (Paulus) specifiek van de vreemdeling:

Ef. 2:12 dat u op dat ogenblik zonder Messiah was, buitenlanders voor de staat Israël zijnd en vreemdelingen voor de verbonden van belofte, geen hoop hebbend en zonder Adonai in de wereld. 13 Maar nu in Messiah Yeshua zijn jullie die eens ver weg waren dichtbij gebracht door het bloed van Messiah.

Wel, het lijkt alsof de Vader van bij het begin voor de “vreemdeling” een plaats aan het bereiden was, binnen de staat Israël. Hij had nooit de bedoeling dat de vreemdeling zich een tweederangsburger zou voelen.

Vooruit....laten we een paar interessantere mishpatim overwegen:

Shemot 23:4 Als u de os van uw vijand tegenkomt of zijn ezel die verkeerd gaat, zult u die zeker naar hem terugbrengen. 5 Als u de ezel ziet van iemand die u haat die onder zijn last ligt, en u zou zich inhouden van die te helpen, zult u hem zeker daarmee helpen.

Wij hebben in deze verzen twee geboden. Het eerste is het teruggeven van verloren bezit aan uw vijand. Het tweede is dat van het verlichten van het dier van een vijand zijn last. Vooreerst hebben wij een vraag. Wie is de “vijand”? Wij weten dat deze mishpatim binnen de gemeenschap van Israël worden gegeven. Het probleem is dat het onvoorstelbaar is dat één Israëliet een andere tot vijand zou hebben, wanneer de Torah stelt dat “u uw broer niet zou moeten haten”:

Vayikra/Leviticus 19:17 U zult uw broer in uw hart niet haten ...

Een ander vers van Hebreeuwse Schrift over de manier van uw “vijand” te behandelen:

Spr. 25:21 Als uw vijand hongerig is, geef hem brood te eten; En als hij dorstig is, geef hem water te drinken;

Terug naar de vraag... wie is mijn vijand? Shemot 23:4 verwijst naar iemand als uw “vijand”, alhoewel u geen moreel recht hebt hem te haten want hij uw broer is. Wij allen moeten toegeven dat wij elke boze gedachte niet overwonnen hebben. Het is daarom logisch dat de Torah in Shemot 23:4-5 geen maatregelen treft voor een ideale wereld, waar de mensen elkaar niet haten, maar in aanmerking neemt dat mensen door fasen gaan waarbij hun broer in feite hun “vijand” kan zijn. Aldus hoopt men dat deze kleine daad van samenwerken met uw “vijand” (Shemot 23:5) uiteindelijk zou leiden tot het wegnemen van de haat, en verzoening met uw broer overeenkomstig de Bijbelse vraag (Vayikra 19:17).

Vele principes van moreel gedrag kunnen uit deze verzen worden geleerd. Zijn gedrag t.o.v. u moet geen maatstaf zijn

yardstick for your behavior towards him. “You must not take vengeance nor bear a grudge” states the Torah:

Vayikra 19:18 *‘You shall not take vengeance, nor bear any grudge against the children of your people, but you shall love your neighbor as yourself: I am יהוה .*

Torah teaches us how to discipline our instincts. Yeshua also spoke of your “enemy”:

Matthew 5:43 *“You have heard that it was said, ‘You shall love your neighbor and hate your enemy.’ 44 “But I say to you, love your enemies, bless those who curse you, do good to those who hate you, and pray for those who spitefully use you and persecute you,*

The goal is always to restore the relationship with your brother. The first part of verse 43 (love your neighbor) is a Torah command specifically found in Vayikra 19:18:

Vayikra 19:18 ... *you shall love your neighbor as yourself: I am יהוה .*

The second part of Matthew 5:43 (hate your enemy) is not a Biblical quote, but the kind of inaccurate addition to the Scriptures that Yeshua condemned the Pharisees for in Matthew 15:9:

Matthew 15:9 *And in vain they worship Me, Teaching as doctrines the commandments of men.’ “*

Yeshua was echoing Isaiah’s words:

Isaiah 29:13 *Adonai says: “These people come near to me with their mouth and honor me with their lips, but their hearts are far from me. Their worship of me is made up only of rules taught by men.*

Okay, let’s get back to the parasha. In Shemot 23, suddenly in the midst of all these mishpatim יהוה speaks about His Angel:

Shemot 23:20 *“Behold, I send an Angel before you to keep you in the way and to bring you into the place which I have prepared. 21 “Beware of Him and obey His voice (kol - קול); do not provoke Him, for He will not pardon your transgressions; for My name is in Him. 22 “But if you indeed obey His voice (kol - קול) and do all that I speak, then I will be an enemy to your enemies and an adversary to your adversaries.*

First, let’s focus on the word translated as “voice” (kol - קול). Our parasha last week often referred to the “voice” of יהוה on Mount Sinai:

voor uw gedrag t.o.v. hem. “U moet geen wraak nemen noch een wrok hebben” stelt de Torah:

Vayikra 19:18 *U zult geen wraak nemen noch enige wrok hebben tegen de kinderen van uw volk, maar u zult van uw buur zoals van uzelf houden: Ik ben יהוה .*

Torah leert ons hoe onze instincten te beheersen. Yeshua sprak ook van uw “vijand”:

Mat. 5:43 *“U hebt gehoord dat er werd gezegd: ‘U zult van uw buur houden en uw vijand haten.’ 44 Maar Ik zeg tot u, houdt van uw vijanden, zegen hen die u vervloeken, doe goed aan hen die u haten, en bidt voor hen die u hatelijk gebruiken en u vervolgen,*

Het doel is altijd de relatie met uw broer te herstellen. Het eerste deel van vers 43 (houdt van uw buur) is een Torah gebod dat meer bepaald in Vayikra 19:18 wordt gevonden:

Vayikra 19:18 ... *u zult van uw buur zoals van uzelf houden: Ik ben יהוה .*

Het tweede deel van Mat. 5:43 (haat uw vijand) is geen Bijbels citaat, maar het soort onnauwkeurige toevoeging aan de Schrift waarvoor Yeshua de Farizeeën in Mat. 15:9 veroordeelde:

Mat. 15:9 *En vergeefs aanbidden zij Mij, de geboden van mensen als doctrines onderwijzend.*

Yeshua herhaalde de woorden van Jesaiah:

Jesaiah 29:13 *Adonai zegt: “Dit volk benadert Mij met hun mond en eert Mij met hun lippen, maar hun harten zijn verre van me. Hun verering van Mij bestaat slechts uit regels die door mensen worden onderwezen.*

O.k., laten we terug naar de parasha gaan. In Shemot 23, opeens in het midden van al deze mishpatim spreekt יהוה over Zijn Engel:

Shemot 23:20 *Zie, Ik zend een Engel vóór u uit om u op de weg te bewaren en u te brengen in de plaats die Ik heb voorbereid. 21 Hoedt u voor Hem en gehoorzaam Zijn stem (kol - קול); irriteer Hem niet, want Hij zal uw overtredingen niet vergeven; want Mijn naam is in Hem. 22 Maar als u inderdaad Zijn stem (kol - קול) gehoorzaamt en alles doet Ik dat spreek, dan zal Ik een vijand zijn voor uw vijanden en een tegenstander voor uw tegenstanders.*

Vooreerst, laten we kijken naar het woord dat als “stem” (kol - קול) is vertaald. Onze parasha vorige week verwees vaak naar de “stem” van יהוה op de berg Sinai:

Shemot 19:5 *‘Now therefore, if you will indeed obey My voice (kol - קול) and keep My covenant, then you shall be a special treasure to Me above all people; for all the earth is Mine.*

Shemot 20:18 *Now all the people witnessed the voices (kol - קול), the lightning flashes, the voice (kol - קול) of the shofar, and the mountain smoking; and when the people saw it, they trembled and stood afar off.*

In these contexts the “voice” (kol - קול) is synonymous with the Word of יהוה. To listen (shema) to His voice (kol - קול) is to display obedience. Prophetically, we will return to the “voice” in end times:

Devarim 4:30 *“When you are in distress, and all these things come upon you in the latter days, when you turn to יהוה your Elohim and obey His voice (kol - קול)...*

Now let’s get back to our “angel” in **Shemot 23**. In Hebrew, “angel” is translated from the word **malak** (מַלְאָךְ). It can also be translated as “messenger.” The passage tells us that the children of Israel were to “shema” (hear and obey) His voice. We are also told that the Almighty’s Name is in Him; and if they are rebellious, the “messenger/angel” will not forgive them. In response to their obedience, this “messenger/angel” will also protect them from their enemies. This is no ordinary angel! Angels do not have the authority to forgive sin. This “angel/messenger” is not said to merely act “in the Name of Elohim,” but it says that “His Name is in Him.” All the implications point to this malak being divine. Was it the preincarnate Yeshua? This thought may help us to make sense of what happens a little later when Moshe, Aharon, and others were able to “see Elohim”:

Shemot 24:9 *Then Moshe went up, also Aharon, Nadab, and Abihu, and seventy of the elders of Israel, 10 and they saw the Elohim of Israel. And there was under His feet as it were a paved work of sapphire stone, and it was like the very heavens in its clarity. 11 But on the nobles of the children of Israel He did not lay His hand. So they saw Elohim, and they ate and drank.*

Shemot 24 gives many details surrounding the confirmation of the covenant. **Yonatan Grossman** draws a conclusion from the numerous literary parallels between **Shemot 24** and the story of the binding of Isaac. I will use his insights and add in the connection to Messiah. First the parallels:

- A group of people gather at the side of a mountain; a select few ascend, while the rest stay below. They are commanded to wait the return of those who ascend: – **Shemot 24:14** *And he said to the elders, “Wait here for us until we come back to*

Shemot 19:5 *Nu daarom, als u inderdaad Mijn stem (kol - קול) zult gehoorzamen en Mijn verbond bewaren, dan zult u een speciale schat voor Mij zijn boven alle mensen; want heel de aarde is van Mij.*

Shemot 20:18 *Nu waren alle mensen getuige van de stemmen (kol - קול), de bliksemflitsen, de stem (kol - קול) van de shofar, en de rokende berg; en toen het volk het zag, beefden zij en stonden veraf.*

In deze contexten is de “stem” (kol - קול) synoniem met het Woord van יהוה. Luisteren (Shema) naar Zijn stem (kol - קול) moet gehoorzaamheid tonen. Profetisch zullen wij naar de “stem” terugkeren in de eindtijd:

Devarim 4:30 *Wanneer u in nood bent, en al deze dingen in de laatste dagen op u komen, wanneer u naar יהוה uw Elohim terugkeert en Zijn stem (kol - קול) gehoorzaamt...*

Nu, laten we terugkeren naar onze “engel” in **Shemot 23**. In het Hebreeuws is “engel” de vertaling van het woord **malak** (מַלְאָךְ). Het kan ook als “boodschapper” worden vertaald. De passage vertelt ons dat de kinderen van Israël Zijn stem aan het “shema” (horen en gehoorzamen) waren. Ons wordt ook gemeld dat de Naam van de Almachtige in Hem is; en als zij opstandig zijn, zal de “boodschapper/engel” hen niet vergeven. In antwoord op hun gehoorzaamheid, zal deze “boodschapper/engel” hen ook tegen hun vijanden beschermen. Dit is geen gewone engel! Engelen hebben niet de bevoegdheid om zonde te vergeven. Van deze “engel/boodschapper” wordt niet gezegd van slechts “in naam van Elohim” te handelen, maar het zegt dat “Zijn Naam in Hem is.” Alles wijst erop dat deze malak goddelijk is. Was het de prebelichaamde Yeshua? Deze gedachte kan ons helpen om ons er iets bij voor te stellen van wat kort daarop gebeurt toen Moshe, Aharon, en anderen in staat waren om “Elohim te zien”:

Shemot 24:9 *Toen ging Moshe naar boven, ook Aharon, Nadab, en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël, 10 en zij zagen de Elohim van Israël. En er was onder Zijn voeten iets dat als tegelwerk van saffiersteen was, en het was als de eigenlijke hemel in zijn klaarheid. 11 Maar op de hoogstaanden van de kinderen van Israël legde Hij Zijn hand niet. Zo zagen zij Elohim, en zij aten en dronken.*

Shemot 24 geeft veel details omtrent de bevestiging van het verbond. **Yonatan Grossman** maakt een gevolgtrekking uit de talrijke literaire parallellen tussen **Shemot 24** en het verhaal van het binden van Isaac. Ik zal zijn inzicht gebruiken en zal het verband met Messiah toevoegen. Eerst de parallellen:

- Een groep mensen verzamelt zich aan de kant van een berg; enkele uitverkorenen gaan naar boven terwijl de rest beneden blijft. Hen wordt opgedragen om te wachten op de terugkeer van hen die naar boven gaan: – **Shemot 24:14** *En hij zei tot de oudsten: “Wacht hier op ons tot*

you... - Bereshith 22:5 And Abraham said to his young men, “Stay here with the donkey; the lad and I will go yonder and worship, and we will come back to you.”

- In both stories, the phrase “from a distance” is used: - **Shemot 24:1** Now He said to Moshe, “Come up to יהוה , you and Aharon, Nadab and Abihu, and seventy of the elders of Israel, and worship from a distance (בְּרֵחָק). - **Bereshith 22:4** Then on the third day Abraham lifted his eyes and saw the place from a distance (בְּרֵחָק).
- In both stories, an altar is built: - **Shemot 24:4** And Moshe wrote all the words of יהוה . And he rose early in the morning, and built an altar at the foot of the mountain, and twelve pillars according to the twelve tribes of Israel. - **Bereshith 22:9** Then they came to the place of which Elohim had told him. And Abraham built an altar there and placed the wood in order; and he bound Isaac his son and laid him on the altar, upon the wood.
- An “early in the morning” time is mentioned in both: - **Shemot 24:4** And Moshe wrote all the words of יהוה . And he rose early in the morning (וַיִּשְׁכַּם בַּבֹּקֶר), and built an altar at the foot of the mountain, and twelve pillars according to the twelve tribes of Israel. - **Bereshith 22:3** So Abraham rose early in the morning (וַיִּשְׁכַּם בַּבֹּקֶר), and saddled his donkey, and took two of his young men with him, and Isaac his son; and he split the wood for the burnt offering, and arose and went to the place of which Elohim had told him.
- In Shemot, the Presence of יהוה appeared as a consuming (אֵשׁ) fire. In Bereshith, the root of the word for knife (מַאֲכֵלֶת) is (אֵשׁ). - **Shemot 24:17** The sight of the glory of יהוה was like a consuming (אֵשׁ) fire on the top of the mountain in the eyes of the children of Israel. - **Bereshith 22:6** So Abraham took the wood of the burnt offering and laid it on Isaac his son; and he took the fire in his hand, and a knife (מַאֲכֵלֶת), and the two of them went together.
- On Mount Sinai it reads that יהוה did not “raise His hands against” the leaders and in Bereshith we read a similar phrase: - **Shemot 24:11** But on the nobles of the children of Israel He did not lay His hand (לֹא שָׁלַח יָדוֹ). So they saw Elohim, and they ate and drank. - **Bereshith 22:12** And He said, “Do not lay your hand (אַל-תִּשְׁלַח יָדְךָ) on the lad, or do anything to him; for now I know that you fear Elohim, since you have not withheld your son, your only son, from Me.”

It is clear that the Torah is making a comparison between these two events. The Torah wants the reader to remember the sacrifice of Isaac when reading of the ratification of the covenant. Or we could have said...the Torah wants the reader to remember the sacrifice of Yeshua when coming into Torah! We must never forget Yeshua, our “first love”:

Revelation 2:4 “Nevertheless I have this against you, that you have left your first love.

wij bij u terugkomen ... - Bereshith 22:5 En Abraham zeiden tot zijn jongeren: “Blijf hier bij de ezel; de knaap en ik zullen naar ginds gaan en aanbidden, en wij zullen bij u terugkomen.”

- In beide verhalen wordt de uitdrukking “van verre” gebruikt: - **Shemot 24:1** Nu zei Hij tot Moshe: “Kom omhoog tot יהוה , u en Aharon, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël, en aanbid van verre (בְּרֵחָק). - **Bereshith 22:4** Toen op de derde dag hief Abraham zijn ogen op en bemerkte de plaats van verre (בְּרֵחָק).
- In beide verhalen wordt een altaar gebouwd: - **Shemot 24:4** En Moshe beschreef alle woorden van יהוה . En hij stond vroeg in de ochtend op, en bouwde een altaar bij de voet van de berg, en twaalf pijlers volgens de twaalf stammen van Israël. - **Bereshith 22:9** Toen kwamen zij aan de plaats waarvan Elohim hem had verteld. En Abraham bouwde daar een altaar en schikte het hout; en hij bond Isaac zijn zoon en legde hem op het altaar, op het hout.
- Een “vroeg in de ochtend” tijdstip wordt in allebei vermeld: - **Shemot 24:4** En Moshe beschreef alle woorden van יהוה . En hij stond vroeg in de ochtend op (וַיִּשְׁכַּם בַּבֹּקֶר), en bouwde een altaar aan de voet de berg, en twaalf pijlers volgens de twaalf stammen van Israël. - **Bereshith 22:3** Dus stond Abraham vroeg in de ochtend op (בַּבֹּקֶר וַיִּשְׁכַּם), en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongeren met hem mee, en Isaac zijn zoon; en hij kloofde het hout voor het brandoffer, en stond op en ging naar de plaats waarvan Elohim hem had verteld.
- In Shemot, verscheen de Aanwezigheid van יהוה als een verterend (אֵשׁ) vuur. De wortel van het woord voor mes (מַאֲכֵלֶת) is in Bereshith (אֵשׁ). - **Shemot 24:17** De aanblik van de glorie van יהוה was in de ogen van de kinderen van Israël op de top van de berg als een verterend (אֵשׁ) vuur: - **Bereshith 22:6** Dus nam Abraham het hout voor het brandoffer en legde het op zijn zoon Isaac; en hij nam het vuur in zijn hand, en een mes (מַאֲכֵלֶת), en beiden gingen samen.
- Op de berg Sinai leest het dat יהוה niet “Zijn handen ophief tegen” de leiders ophief en in Bereshith lezen wij een gelijkaardige uitdrukking: - **Shemot 24:11** Maar op hoogstaanden van de kinderen van Israël legde Hij Zijn hand niet (לֹא שָׁלַח יָדוֹ). Zo zagen zij Elohim, en zij aten en dronken. - **Bereshith 22:12** En Hij zei: “Leg uw hand niet (אַל-תִּשְׁלַח יָדְךָ) op de knaap, of doe hem iets aan; want nu weet Ik dat u Elohim vreest, aangezien u uw zoon, uw enige zoon, voor Mij niet hebt achtergehouden.”

Het is duidelijk dat de Torah een vergelijking maakt tussen deze twee gebeurtenissen. De Torah wil de lezer aan het offer van Isaac herinneren wanneer hij leest over de bekrachtiging van het verbond. Of wij zouden gezegd kunnen hebben...de Torah wil de lezer aan het offer van Yeshua herinneren wanneer hij in Torah komt! Wij mogen nooit Yeshua vergeten, onze “eerste liefde”:

Opb. 2:4 Niettemin heb Ik dit tegen u, dat u uw eerste liefde hebt verlaten.

Now let's dig further into another of the verses in Shemot 24:

Shemot 24:5 Then he sent young men (na'arim - נְעָרִים) of the children of Israel, who offered burnt offerings and sacrificed peace offerings of oxen to יהוה .

Who were these young men (na'arim - נְעָרִים)? Many of the commentators believe these were the first-born sons who were the priests of יהוה since the Levites had not yet replaced them. The problem with this thought is that no where else do we find na'arim (נְעָרִים) to mean first-born.

These are the ways you find na'ar (singular) defined in the Hebrew Scriptures:

- As a baby: **Shemot 2:6** And when she had opened it, she saw the child, and behold, the baby (na'ar - נֶעֱר) wept. So she had compassion on him, and said, "This is one of the Hebrews' children."
- As a youth: **Judges 8:14** And he caught a young man (na'ar - נֶעֱר) of the men of Succoth and interrogated him...
- As a servant or a slave: **Bereshith 41:12** "Now there was a Hebrew youth (na'ar - נֶעֱר) with us there, a servant ...
- As a man of war: **1 Samuel 30:17** Then David attacked them from twilight until the evening of the next day. Not a man of them escaped, except four hundred youth (na'ar - נֶעֱר) who rode on camels and fled.

This is absolutely amazing! These different pictures of a na'ar tell the story of Yeshua!! He came as a baby, then we next see Him as a youth in the Temple, then he becomes a servant (Philippians 2:7), and He will return as a man of war! The Torah is all about Him, we just need to dig! And I might add that we also need to come together with our Jewish teachers who are able to show us these amazing parallels so that all we need to do is place Yeshua in the text! The Rambam offers another insight into these na'arim. He suggests that they were the youth of Israel who had not tasted of sin! There's another picture of our Messiah!

The question is also asked as to why these na'arim are chosen to represent the entire congregation of Israel in such a profound moment. In light of the parallels that we saw between the binding of Isaac and the ratifying of the covenant, it is suggested that just as Abraham as an individual was commanded to sacrifice his son, so too all of Israel as a congregation was required to offer their sons (their na'arim) to the Almighty that sacrifices might be made for them. This is another powerful example of the substitution principle.

Well there is a contrast pointed out between the two events. At the binding of Isaac, the main emotion is fear:

Nu, laten we verder graven in een ander vers van Shemot 24:

Shemot 24:5 Toen stuurde hij jongelingen (na'arim - נְעָרִים) van de kinderen van Israël, die brandoffers aanboden en vredeoffers van ossen aan יהוה offerden.

Wie waren deze jongelingen (na'arim - נְעָרִים)? Veel commentatoren geloven dat dit de eerstgeboren zonen waren die de priesters van יהוה waren, aangezien de Levieten hen nog niet hadden vervangen. Het probleem met deze gedachte is dat wij nergens anders na'arim (נְעָרִים) vinden in de betekenis van eerstgeborenen.

Dit zijn de manieren waarop u na'ar (enkelvoud) in de Hebreeuwse Schrift tegenkomt:

- Als een baby: **Shemot 2:6** En toen zij het had geopend, zij zag het kind, en zie, de baby (na'ar - נֶעֱר) hilde. Dus had zij medeleven over hem, en zei: "Dit is één van de kinderen van de Hebreërs."
- Als een jeugdige: **Richt. 8:14** En hij ving een jonge man (na'ar - נֶעֱר) van de mensen van Succoth en onder-vroeg hem...
- Als een knecht of slaaf: **Bereshith 41:12** Nu was er een Hebreeuwse jeugdige (na'ar - נֶעֱר) daar bij ons, een knecht...
- Als een man van oorlog: **1 Sam. 30:17** Toen viel David viel hen aan vanaf schemering tot de avond van de volgende dag. Geen man van hen ontsnapte, behalve vierhonderd jeugdigen (na'ar - נֶעֱר) die op kamelen reden en vluchtten.

Dit is absoluut verbazingwekkend! Deze verschillende beelden van een na'ar vertellen het verhaal van Yeshua!! Hij kwam als een baby, daarna zien wij Hem als jeugdige in de Tempel, dan wordt Hij een knecht (Philippenzen 2:7), en Hij zal als een man van oorlog terugkeren! De Torah gaat helemaal over Hem, wij moeten enkel graven! En ik zou kunnen toevoegen dat wij ook met onze Joodse leraren moeten samen komen die ons deze verbazingwekkende parallellen kunnen tonen zodat wij alleen maar Yeshua in de tekst moeten plaatsen! De Rambam biedt een ander inzicht in deze na'arim. Hij suggereert dat zij de jeugd van Israël waren die niet van de zonde had geproefd! Daar is nog een beeld van onze Messiah!

De vraag wordt ook gesteld in verband met waarom deze na'arim worden verkozen om de volledige gemeente van Israël op zulk een diepgaand moment te vertegenwoordigen. In het licht van de parallellen die wij zagen tussen de binding van Isaac en het bekrachten van het verbond, wordt gesuggereerd dat net zoals Abraham als individu werd bevolen om zijn zoon te offeren, zo ook allen van Israël als gemeente hun zonen (hun na'arim) aan de Almachtige moesten aanbieden opdat slachtoffers voor hen zouden gebracht kunnen worden. Dit is een ander krachtig voorbeeld van het vervangings-principe.

Wel, er is een contrast tussen de twee gebeurtenissen waarop wordt gewezen. Bij de binding van Isaac, is vrees de belangrijkste emotie:

Bereshith 22:12 And He said, "Do not lay your hand on the lad, or do anything to him; for now I know that you fear Elohim, since you have not withheld your son, your only son, from Me."

On Mount Sinai, the people were filled with joy and even partook of a feast. The sacrifices made are out of love and jubilation:

Shemot 24:11 ...So they saw Elohim, and they ate and drank.

Shemot 24:5 Then he sent young men of the children of Israel, who offered burnt offerings and sacrificed peace offerings of oxen to יהוה

The opposite emotions in these events portray two different types of encounters with the Almighty. Isaac is an individual and the picture is of complete submission through feelings of sacrifice, pain, and sorrow. He is a shadow of Yeshua. On Mount Sinai, however, each person has this awesome experience and personal encounter with יהוה. Because of what happened on the Mountain with Isaac, the children of Israel are able to respond joyfully on Mount Sinai. Beloved, we also have this choice!

Isaac's life is an offering to יהוה, but in the covenant ceremony on the mountain, יהוה is extending an outstretched hand to mankind. He is meeting us here on earth. His Word will descend to even mundane human life through the giving of His mishpatim. He is making an offer to Israel. Their response is burnt offerings and peace offerings (Romans 12:1, Ephesians 2:14) made by the na'arim.

Let me finish with a quote from Rabbi Yonatan Grossman. To my knowledge he is not a believer in Yeshua the Messiah, but what he writes is all about Him:

"Possibly, in order for people to see God and His glory, one must sacrifice one's own life, because 'man cannot see Me and live' (Shemot 33:20). When man requests to see the vision of the Lord, it is required of man to sacrifice of himself: 'And you must redeem every first-born among your sons. None shall appear before me empty-handed' (Shemot 34:20)."

Galatians 2:20 "I have been crucified with Messiah; it is no longer I who live, but Messiah lives in me; and the life which I now live in the flesh I live by faith in the Son of Yah, who loved me and gave Himself for me.

Selah...think about it.

Shabbat Shalom!
Ardelle

Bereshith 22:12 En Hij zei: "Leg uw hand niet op de knaap, of doe hem niets aan; want nu weet Ik dat u Elohim vreest, aangezien u uw zoon, uw enige zoon, voor Mij niet hebt achtergehouden."

Op de berg Sinai, werd het volk vervuld met vreugde en nam zelfs deel aan een feest. De offers werden met liefde en gejubel gebracht:

Shemot 24:11 ... Zo zagen zij Elohim, en zij aten en dronken.

Shemot 24:5 Dan stuurde hij jongelingen van de kinderen van Israël, die brandoffers aanboden en vredeoffers van ossen aan יהוה offerden.

De tegenovergestelde emoties in deze gebeurtenissen beelden twee verschillende soorten ontmoetingen met de Almachtig af. Isaac is een individu en het beeld is dat van volledige onderwerping door gevoelens van slachtoffer, pijn, en verdriet. Hij is een schaduw van Yeshua. Op de berg Sinai echter heeft iedereen deze ontzagwekkende ervaring en persoonlijke ontmoeting met יהוה. Wegens wat op de Berg met Isaac gebeurde, zijn de kinderen van Israël in staat om vreugdevol op de berg Sinai te reageren. Geliefden, ook wij hebben deze keus!

Isaac's leven is een gave aan יהוה, maar in de verbonds-ceremonie op de berg reikt יהוה een uitgestrekte hand naar de mensheid. Hij ontmoet ons hier op aarde. Zijn Woord zal zelfs af dalen tot het mondaine menselijke leven door het geven van Zijn mishpatim. Hij doet een aanbod aan Israël. Hun reactie is brandoffers en vredeoffers (Rom. 12:1, Ef. 2:14) door de na'arim gebracht.

Laat me eindigen met een citaat van Rabbin Yonatan Grossman. Volgens dat ik weet geloofd hij niet in Yeshua de Messiah, maar wat hij schrijft gaat alleen over Hem:

"Misschien, opdat mensen God en Zijn glorie zien, moet men zijn eigen leven offeren, omdat 'mensen Mij niet kunnen zien en leven' (Shemot 33:20). Wanneer mensen vragen om het visioen van de Heer te zien, is het nodig dat men zichzelf offert: 'En u moet elke eerstgeborene onder uw zonen terugkopen. Niemand zal vóór Mij met lege handen verschijnen' (Shemot 34:20)."

Gal. 2:20 Ik werd gekruisigd met Messiah; het is niet meer ik die leeft, maar Messiah leeft in mij; en het leven dat ik nu in het vlees leef, leef ik door geloof in de Zoon van Yah, die van me hield en Zichzelf voor mij gaf.

Selah... denkt er over na.

Shabbat Shalom!
Ardelle